

Nr 111.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa ändringar i lagen den 28 juni 1907 om bredden av hjulringar å arbetsåkdon på landet; given Stockholms slott den 3 mars 1922.

Under åberopande av bilagda i statsrådet den 10 februari och den 3 mars 1922 samt i lagrådet den 28 februari 1922 förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga vid statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 10 februari 1922 fogat förslag till lag angående ändrad lydelse av 2—4 §§ i lagen den 28 juni 1907 om bredden av hjulringar å arbetsåkdon på landet.

GUSTAF.

Anders Örne.

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
10 februari 1922.*

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, ÖRNE.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Örne, följande:

På senare tid har behovet av förbättrade vägar i hög grad gjort sig kännbart. För tillgodoseende av detta behov hava betydande kostnader nedlagts såväl av staten som av de väghållningsskyldiga. Emellertid är det att befara, att alla ansträngningar i sådan riktning bliva lönlösa, därest ej nödigt skydd beredes vägarna mot olämplig trafik. Stora olägenheter i avseende å vägunderhållet hava förorsakats genom automobiltrafiken, men torde dessa olägenheter genom den förlidit år verkställda ändringen i förordningen om automobiltrafik hava i avsevärd mån begränsats. Emellertid får det ej förbises, att användandet av för smala hjulringar å arbetsåkdon, särskilt å tid, då vägarna äro uppblötta, inverkar i hög grad förstörande å vägarna. Uppenbarligen ökas olägenheterna ju tyngre åkdonet är lastat, enär ett tyngre lass nedpressar hjulen djupare i vägbanan än ett lättare. De föreskrifter, som för närvarande reglera hithörande förhållanden, förekomma i lagen den 28 juni 1907 om bredden av hjulringar å arbetsåkdon på landet. Enligt nämnda lag äger länsstyrelsen att efter landstingets och de väghållningsskyldigas hörande förordna, att bredden av hjulringarna å arbetsåkdon, som användes å allmän väg inom den till vederbörande landstingsområde hörande landsbygd, icke må understiga visst mått. Vid meddelande av sådant förordnande må undantag göras för viss del av landstingsområdet eller för viss väg, där särskilda omständigheter därtill föranleda. Minsta bredden å hjulring må ej sättas under sju eller över tolv centimeter. I förordnande skall bestämmas viss dag för dess ikraftträdande; och må

den dag ej sättas tidigare än fyra eller senare än tolv år från det förordnandet gavs. Förordnande enligt berörda lag har visserligen meddelats i 23 av rikets 25 landstingsområden, men beträffande 12 landstingsområden har tidpunkten för förordnandets ikraftträdande ännu icke inträtt. Alltså råder för närvarande inom 14 landstingsområden full frihet i avseende å hjulringsbredden.

De nu gällande bestämmelserna om hjulringsbredd hava icke ansetts tillfredsställande, särskilt i det avseendet att möjlighet saknas att föreskriva en hjulringsbredd avpassad efter åkdonets och lassets sammanlagda tyngd. I det nu utarbetade förslaget till ny väglag har även i 5 kap. 6 § föreslagits, att hjulring å arbetsåkdon skall hava en bredd av minst åtta centimeter samt att, om belastningen å hjulet överstiger 400 kilogram, hjulringsbredden skall ökas med en centimeter för varje överskjutande fullt eller påbörjat hundratal kilogram av hjulets belastning. Denna bestämmelse är dock ej avsedd att träda i kraft förrän den 1 januari 1930. I 5 kap. 7 § av samma förslag stadgas vidare, att länsstyrelse må efter vägstyrelsens hörande beträffande viss vägsträcka förordna, att fordon med sådan tyngd, att dess framförande å vägen är ägnat att medföra fara för vägens bestånd eller särskild olägenhet i avseende å dess underhåll, icke eller allenast viss tid av året må framföras å vägen, ändå att fordonets hjulringsbredd står i överensstämmelse med gällande föreskrifter. Sistnämnda bestämmelse är avsedd att träda i kraft den 1 januari 1925.

I skrivelse den 11 januari 1922 har länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län i huvudsak anfört följande:

Såsom erfarenheten till fullo visar, toge vägarna å landet stor skada av trafik med fordon, försedda med smala hjulringar. Särskilt under de tider, då vägarna vore uppblötta, inverkade användandet av smala hjulringar i hög grad förstörande på vägarna, och givetvis ökades olägenheterna, ju tyngre fordonen vore lastade. Vad Göteborgs och Bohus län beträffade, vore det i synnerhet den inom vissa trakter vanliga stenkörningen, som vore vägarnas värsta fiende. Länsstyrelsens uppmärksamhet hade nyligen blivit riktad på den fara, denna stenkörning med ofjädrade åkdon på hjul med smala ringar utgjorde även för de av statens järnvägar trafikerade, nyanlagda, utomordentligt starkt byggda automobilvägarna inom länet. Det uppgåves förekomma, att å dessa vägar framkördes stenlass av över två tons vikt med fordon, försedda med hjulringar av föga mer än fem centimeters bredd; och en sådan påfrestning torde en än så starkt byggd väg ej kunna emotstå. Liknande klagomål hade framförts över de tunga, på smala hjulringar framförda stenlassens förstörande inverkan på nyanlagda vägar inom stendistriktet i Sotenäs och Vette härad. Mot dylik körning, vilken så mycket mer frestade vägarna, som det nästan alltid kördes i spår, stode länsstyrelsen emellertid maktlös med nuvarande lag. Visserligen hade lagstiftningen haft sin uppmärksamhet fäst på frågan, och den möjlighet att reglera hithörande

Framställning av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län.

förhållanden, som erbjödes genom lagen den 28 juni 1907 om bredden av hjulringar å arbetsåkdon på landet, hade även för Göteborgs och Bohus län begagnats. Men de bestämmelser, som med stöd av sagda lag av länsstyrelsen med vissa obetydliga undantag utfärdats för den till länets landstingsområde hörande landsbygden, trädde icke i kraft förrän den 1 januari 1925, intill vilken dag alltså full frihet rådde i avseende å hjulringsbredden. Härtill komme, att bestämmelserna kunde väntas, sedan de väl trätt i tillämpning, för vissa trakter visa sig sakna nödig effektivitet. Lagen av den 28 juni 1907 hade nämligen enligt länsstyrelsens förmenande i alltför hög grad begränsat länsstyrelsens befogenhet, i det att varje möjlighet saknades att utfärda särskilda bestämmelser till skydd för vissa vägar, som på grund av vägens egen eller den därå framgående trafikens beskaffenhet vore mer än andra utsatta för påfrestning. Länsstyrelsen syftade ur sistnämnda synpunkt särskilt på vägarna inom länets stenhuggeridistrikt. En lagstiftning, som lade i länsstyrelsernas hand att efter behovet för viss väg reglera nu ifrågakvarande förhållanden, syntes därför länsstyrelsen böra så snart ske kunde komma till stånd, och länsstyrelsen funne en sådan lagstiftning vara av behovet särskilt påkallad under nuvarande förhållanden, då staten och vägdistriktet nedlade oerhörda summor på nödhjälpsarbete i form av vägbyggnader, vilka det borde vara angeläget att skydda från en snar förstörelse.

Huru de tekniska frågorna i dylikt fall borde ordnas, syntes givetvis bero på de särskilda ortsförhållandena och fördenskull till sina detaljer lämpligen överlämnas åt vederbörande länsstyrelser att reglera. En synpunkt, som likväl icke kunde förbises, vore att de bestämmelser, som kunde komma att utfärdas, för att kunna fylla sitt ändamål borde åsyfta att sätta hjulringsbredden i visst förhållande till hjultrycket. Denna till synes självklara synpunkt hade föga kunnat beaktas i de föreskrifter, som av de särskilda länsstyrelserna utfärdats med stöd av 1907 års lag om bredden av hjulringar å arbetsåkdon på landet, då lagen själv utgått från att det avsedda ändamålet borde kunna vinnas genom fastställande av viss hjulringsbredd, oavsett lassets vikt. För övrigt syntes man i allmänhet kunna nöja sig med föreskrifter så avpassade, att körningen av jordbruksprodukter icke därav berördes; i varje fall åsyftade länsstyrelsen att med de ifrågasatta bestämmelserna träffa allenast den tyngsta trafiken.

Att vederbörande vägstyrelse borde höras, innan förordnande angående hjulringsbredden för viss väg bleve meddelat, vore uppenbart, liksom att länsstyrelse borde kunna för viss resa meddela tillstånd till begagnande av eljest icke tillåtet fordon. Länsstyrelsen förutsatte också, att vederbörande länsstyrelse utsatte lämplig tid av några månader, innan dylikt förordnande trädde i tillämpning.

Måhända komme en lagstiftning av den art, länsstyrelsen avsåge, att på många håll uppfattas såsom onödigt betungande och obehörigt inskränkande den enskildes frihet. Länsstyrelsen ville häremot framhålla, att kostnaden för den enskilde att anskaffa bredare hjulringar vore ringa i förhållande till den skada, som de tunga lassen, framförda på fordon med smala hjulringar, åstadkomme på de i anläggning och underhåll numera mycket dyrbara landsvägarna. Därjämte torde böra erinras, att den här föreslagna lagstiftningen, vilken vore avsedd att gälla arbetsåkdon av annat slag än automobiler, redan beträffande sistsagda slags fordon ägde sin motsvarighet i de år 1921 tillkomna ändringarna i förordningen om automobiltrafik och kungörelsen den 29 augusti 1921 angående tillämpningen i vissa fall av nämnda förordning.

Under åberopande av vad sålunda anförts har länsstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:tt måtte förelägga riksdagen förslag till lag, varigenom länsstyrelsen erhöle bemyndigande att — oberoende av vad i lagen den 28 juni 1907 om bredden av hjulringar å arbetsåtkdon på landet föreskrevs — efter vägstyrelsens hörande beträffande viss vägsträcka förordna, att arbetsåtkdon med sådan tyngd, att dess framförande å vägen vore ägnat att medföra fara för vägens bestånd eller särskild olägenhet i avseende å dess underhåll, icke eller allenast viss tid av året finge framföras, med mindre fordonets hjulringsbredd hölle visst av länsstyrelsen föreskrivet mått, med rätt för länsstyrelsen att för visst fall medgiva undantag från bestämmelsen.

Tillika har länsstyrelsen hemställt, att i lagen måtte föreskrivas lämplig straffpåföljd för överträdelse av nämnda förordnande.

Över berörda framställning hava yttranden infordrats från övriga *Yttranden.* länsstyrelser, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt svenska vägföreningen.

Alla övriga länsstyrelser utom två hava tillstyrkt åtgärder i framställningens syfte. Endast länsstyrelserna i Kristianstads och Malmöhus län hava funnit sådana åtgärder icke vara erforderliga. *Övriga länsstyrelser.*

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i sitt utlåtande anført bland annat:

»De hjulringar, vilka å arbetsåtkdon på landsbygden varit och allt fortfarande äro i bruk, hava ofta nog en bredd av endast fem centimeter och stundom ännu mindre bredd. Genom nötning bliva dylika smala hjulringar snart alldeles avrundade och kunna därigenom beröra vägbanan på endast en smal remsa. Hjullets inverkan på vägbanan bliver därför likartad med den av en ringvält, d. v. s. hjulet skär sönder, krossar vägbanan, där det går fram. Ingen vägbanan i världen, huru omsorgsfullt och starkt den än må vara anlagd, torde kunna motstå inverkan av dylika hjul, om desamma även hava att uppbära stora lass. Verkan av en smal hjulring på vägbanan bliver därför alltid den, att den smala hjulringen efter någon tid, beroende naturligtvis på vägbanans beskaffenhet i övrigt och trafikintensiteten å vägen, gör spår i vägbanan. Är spåret väl en gång gjort, är vägens farbane sedan snart förstörd, i all synnerhet som trafikanterna ofta hava den svårutrotade vanan att alltid 'köra i spår'. En bred hjulring däremot skär ej sönder och krossar ej vägbanan, utan den breda hjulringen rullar ovanpå vägbanan, nedpressar småsten och gruskorn, som finnas på densamma, varigenom vägbanan bliver tillpackad, bliver tätare och således även starkare. Fördelen av breda hjulringar framför smala sådana bliver genast iögonfallande, då man betraktar två vägar, trafikerade den ena med breda, den andra med smala hjul. Där på den sistnämnda vägen de smala hjulringarna åstadkommit djupa spår och gropar i vägbanan, finnas på den förstnämnda vägen å motsvarande ställen små hårda vallar, något upphöjda över den övriga vägbanan, och mellan dessa vallar ser man, hur hästhovarna nött vägbanan något djupare än på de ställen, där hjulen gått fram. De norska vägarna, vilka ofta och med rätta hava rykte om sig att vara synnerligen goda sådana, torde till stor del hava användningen av

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

bredda hjulringar att tacka härför. Ett av de mest 'verkningsfulla' sätt att snart förstöra en aldrig så starkt byggd vägbanan är just användandet av smala hjulringar, och ett oavvisligt krav för att våra vägar, vilka med hänsyn till den nuvarande trafiken i allmänhet tyvärr icke kunna sägas vara starkt byggda, skola kunna bibehållas i ett åtminstone försvarligt skick är därför att de befrias från det sannskyldiga plågoris, som de smala hjulringarna utgöra. Uraktlåtenheten att i detta hänseende vidtagna nödiga försiktighetsåtgärder har i icke ringa grad medverkat till det underhålliga skick, vari en stor del av våra vägar för det närvarande befinna sig. Sker ej snar rättelse i detta oeffterrättighetstillstånd, måste det befaras, att alla ansträngningar för åstadkommande av bättre vägar i vårt land skola visa sig i väsentlig grad förfelade. För att nu endast betrakta det av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län i förevarande framställning angivna exemplet rörande de nya, för dryga kostnader av staten anlagda automobilvägarna i Bohuslän, vilka torde vara de starkast byggda vägarna i vårt land och vilka nu genom användandet av för smala hjulringar å arbetsåtkodnen äro utsatta för faran av en snar förstörelse, torde det oeffterrättliga i sakernas nuvarande tillstånd och särskilt det orimliga i nuvarande förhållanden ur synpunkten av nationell hushållning klart framstå, om man besinnar och jämför å ena sidan den ringa och relativt knappast nämnvärda kostnad, som skulle drabba den enskilde att förse fordonen med breda hjulringar, med å andra sidan de i absolut mening stora och i relativ mening ofantliga kostnader, vilka komma att drabba det allmänna att iståndsätta och underhålla genom dylika smala hjulringar mer eller mindre förstörda eller illa åtgångna vägar. Med nuvarande lag stå emellertid myndigheterna maktlösa, då det gäller att råda bot mot de nu nämnda missförhållandena, och det är således hög tid att genom en förändrad lagstiftning snarast möjligt härutinnan åstadkomma en ändring till det bättre.»

Under åberopande av vad sålunda anförts har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förmålt sig på det kraftigaste förorda bifall till ifrågasatt framställning.

Även svenska vägföreningen har förordat bifall till framställningen.

*Svenska vägföreningen.
Departementschefen.*

Av vad i ärendet förekommit synes framgå, att behovet av föreskrifter uti ifrågasatt avseende inom olika delar av landet gjort sig kännbart med växlande styrka. Sålunda hava några länsstyrelser anmält, att inom vederbörande län något behov av den ifrågasatta lagstiftningen för närvarande icke förefinnes; andra hava framhållit, att sådant behov väl föreligger men dock icke kan anses trängande. Förutom i Göteborgs och Bohus län synes saknaden av lämpliga föreskrifter till vägarnas skydd mest gjort sig kännbar i Södermanlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gottlands, Värmlands och Västerbottens län.

Att åtgärder måste vidtagas för att bereda vägarna erforderligt skydd torde ligga i öppen dag. Uppenbarligen kunna statsmakterna icke med likgiltighet åse, hurusom de stora värden, vilka äro nedlagda i våra vägar, äventyras. Jag finner alltså nödvändigt att, i huvudsaklig

överensstämmelse med vad länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län hemställt, föreslå bestämmelser, som göra det möjligt att hindra vägar-
nas förstörande genom användande av allt för smala hjulringar. Då
behovet av åtgärder i sådant syfte framträder med skiftande styrka i
olika delar av riket, är det naturligt, att prövningen av frågan, huruvida
och i vad mån dylika åtgärder kunna vara erforderliga, överlämnas åt
länsstyrelserna. De nödiga bestämmelserna torde lämpligen böra inarbetas
i 1907 års hjulringslag och i likhet med denna blott avse arbetsåkdon.

En länsstyrelse har i sitt utlåtande över förevarande framställning
anfört, att den ifrågasatta befogenheten för länsstyrelse att såsom villkor
för trafikerande av viss vägsträcka föreskriva användande av hjulringar
med viss minimibredd icke borde medgivas beträffande sådana landstings-
områden, i vilka jämlikt 1 § i 1907 års hjulringslag, meddelade föreskrifter om
viss hjulringsbredd redan trätt i tillämpning. Till denna mening kan
jag ej ansluta mig. Även om en länsstyrelse fastställt en hjulringsbredd,
som i vanliga fall kan anses lämplig för hela landstingsområdet, kan det
likväl inträffa, att denna bredd befinnes otillräcklig, exempelvis då osedvanligt
tung lass framforslas på väg med svagare byggnadssätt och å tider, då
vägbanan är uppblött. I några av de avgivna yttrandena har ock vits-
ordats, att av länsstyrelse fastställd hjulringsbredd visat sig icke vara
tillräcklig att skydda vägarna mot förstörelse till följd av viss tyngre
godstrafik. I sådana fall synes det böra stå länsstyrelsen öppet att exem-
vis föreskriva en efter åkdonets och lassets sammanlagda tyngd avpassad
hjulringsbredd, även om denna bredd för tyngre lass komme att över-
skrida den för hela landstingsområdet fastställda.

Emellertid synes det vara av vikt, att länsstyrelses ingripande icke
äger rum i oträngt mål. Även om man vid bedömandet av de olägenheter
för de vägfarande, som kunna vara förbundna med ett dylikt ingripande,
icke bör förbise, att anskaffandet av bredare hjulringar i själva verket
är till stor fördel icke blott för de väghållningsskyldiga utan även för
de vägfarande, torde dock sådant ingripande icke böra ske annat än när
å viss vägsträcka olägenhet yppat sig till följd av otjänlig trafik.

På sätt länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län föreslagit, synes
länsstyrelsens ingripande böra få den form, att förbud utfärdas mot
framförande av arbetsåkdon på vägsträckan i fråga med mindre åkdonets
hjulringar hålla visst av länsstyrelsen fastställt mått. Förbudet bör
kunna avse hela året eller allenast viss tid, t. ex. tjällossningstiden. Det
av länsstyrelsen fastställda måttet för hjulringsbredden torde såsom ovan
antytts lämpligen kunna sättas i visst förhållande till åkdonets och lassets
sammanlagda tyngd, varjämte hänsyn även bör tagas till tyngdens för-

delning å två eller fyra hjul. Härigenom skulle det bliva möjligt för ortsbefolkningen att forfarande använda sina gamla hjulringar — såvida de ej vore av osedvanlig smalhet — under förutsättning att åkdonen ej lastades för hårt. Att den, som ville framföra tyngre lass, icke tillätes att genom användande av för smala hjulringar förstöra vägen skulle näppeligen kunna uppfattas såsom stridande mot billighet. Till följd av de olikartade förhållandena har det icke ansetts lämpligt att i tekniskt avseende lämna några bindande föreskrifter. Skulle någon länsstyrelse behöva upplysningar i nämnda hänseende, torde sådana kunna erhållas av vederbörande tjänstemän i väg- och vattenbyggnadsdistrikten eller ock från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Det har icke syntts lämpligt att i fall, varom här är fråga, på sätt skett beträffande förordnande enligt 1 § hjulringslagen, begränsa länsstyrelsens befogenhet att bestämma hjulringsbredden till lägst 7 och högst 12 centimeter. En sådan begränsning skulle medföra, å ena sidan, att framförande av arbetsåkdon med smalare hjulringar än 7 centimeter icke skulle kunna medgivas av länsstyrelsen, även om åkdonets lass vore så ringa, att vägen ej kunde taga skada av dess framförande, samt, å andra sidan, att länsstyrelsen ej skulle kunna hindra framförandet av sällsynt tunga lass, blott tolv centimeter breda hjulringar användes. Att behov av bredare hjulringar än nyss nämnts kan förekomma framgår av inkomna yttranden, däri upplyses, att i vissa trakter av landet förekommit transporter av granitblock med ända till femton tons tyngd. Oaktadt i dessa fall hjulringar av tjugo centimeters bredd använts, hade likväl sådana transporter inverkat i hög grad förstörande på viss vägsträcka.

Det ligger i sakens natur, att länsstyrelsen för särskilda fall bör kunna medgiva undantag från sålunda meddelat förordnande samt att länsstyrelsen kan återkalla förordnande, som exempelvis till följd av vägs grundförstärkning blivit överflödigt.

Då länsstyrelsen meddelar förordnande, varom här är fråga, är det givetvis av vikt, att trafikanterna erhålla nödigt rådrum att vidtaga i anledning av förordnandet erforderliga åtgärder. I allmänhet bör därför viss tid förflyta från det förordnandet gavs tills det träder i kraft. Det ligger emellertid i sakens natur, att denna tid måste sättas olika i olika fall. Skulle länsstyrelsen exempelvis finna, att viss vägsträcka är nära att förstöras genom en orimligt tung trafik under otjänlig väderlek, synes länsstyrelsens ingripande böra äga rum utan uppskov. I vanliga fall synes ett anstånd på någon månad vara tillräckligt.

Sedan departementschefen därefter uppläst ett i enlighet med ovan angivna grunder inom departementet upprättat förslag till lag angående ändrad lydelse av 2—4 §§ i lagen den 28 juni 1907 om bredden av hjulringar å arbetsåkdon på landet, hemställer departementschefen, att lagrådets utlåtande över nämnda förslag skall, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, inhämtas medelst utdrag av protokollet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

Patrick Hamilton.

Förslag

till

L a g

angående ändrad lydelse av 2—4 §§ i lagen den 28 juni 1907 (nr 43) om bredden av hjulringar å arbetsåkdon på landet.

Häri genom förordnas, att 2—4 §§ i lagen den 28 juni 1907 om bredden av hjulringar å arbetsåkdon på landet skola erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

Finner Konungens befallningshavande, att å allmän väg på landet förekommer körning med arbetsåkdon, som är ägnad att medföra fara för vägens bestånd eller särskild olägenhet i avseende å dess underhåll, må Konungens befallningshavande efter vederbörande vägstyrelses hörande förordna, att arbetsåkdon, vars hjulringar icke hålla viss av befallningshavanden föreskriven bredd, icke eller allenast viss tid av året må framföras å vägen. För särskilt fall äger Konungens befallningshavande medgiva undantag från sålunda meddelat förordnande.

3 §.

Med arbetsåkdon förstås i denna lag sådant åkdon på hjul, som framföres medelst dragare och är avsett uteslutande eller huvudsakligen för lasskörning.

Minsta bredden å hjulringar må vid förordnande enligt 1 § ej sättas under sju eller över tolv centimeter.

4 §.

I förordnande enligt 1 eller 2 § skall bestämmas viss dag för dess ikraftträdande. Den dag må vid förordnande enligt 1 § ej sättas tidigare än fyra eller senare än tolv år från det förordnandet gavs och skall vid förordnande enligt 2 § bestämmas sålunda, att vederbörande trafikanter erhålla det rådruum, som i varje fall kan anses nödigt.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd tisdagen den
28 februari 1922.*

Närvarande:

Justitierådet *Berglöf*, regeringsrådet *Ernberg*, justitieråden *Molin*, *Appelberg*.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 10 februari 1922, hade Kungl. Maj:t förordnat, att för det ändamål, § 87 regeringsformen omförmäler, lagrådets utlåtande skulle inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 2—4 §§ i lagen den 28 juni 1907 om bredden av hjulringar å arbetsåtkdon på landet.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsrådet *Willand Aschan*.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:

Erik Ölander.

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
3 mars 1922.*

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden
LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON,
ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Örne, anmäler lagrådets den 28 februari 1922 avgivna utlåtande över det den 10 i samma månad till lagrådet remitterade förslaget till lag angående ändrad lydelse av 2—4 §§ i lagen den 28 juni 1907 om bredden av hjulringar å arbetsåkdon på landet, samt hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan anmärkning, måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen förordna, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Waldemar Wiens.